

1987, 27. září – Sdělení VONS č. 687 „Případ Štefana Kušteka“ o odsouzení Štefana Kušteka Krajským soudem v Banské Bystrici pro trestný čin podvracení republiky k podmíněnému trestu odnětí svobody.

Štefan Kuštek,¹ šedesátisedmiletý důchodce, bytem Žilina-Závodie, ul. 9. mája 4, byl dne 18. 8. 1986 senátem krajského soudu Středoslovenského kraje [sic] za předsednictví Arnošta Škorpila uznán vinným trestným činem podvracení republiky (§ 98/1 tr. z.) a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců s podmíněným odkladem na čtyři roky. Uvedeného trestného činu se měl dopustit tím, že se v letech 1982–85 obracel na různé orgány komunistické strany, společenských organizací, místní správy a na konzulát SSSR v Bratislavě podáními, která prý obsahovala výroky proti KSČ, spojeneckým vztahům a SSSR, urážela osobu prezidenta republiky a předsedy vlády a zastrašovala místní stranické funkcionáře v Žilině.²

Domovní prohlídku u Š. Kušteka, která se konala dne 19. 3. 1986, vedl npor. StB dr. Július Ištván.³ Tentýž dr. Ištván se nespokojil s odsouzením Š. Kušteka, nýbrž ho znovu a znovu předvolává k výsledkům (naposledy 1. 9. 1987), při nichž je podrobován brutálnímu nátlaku.

Není nám znám obsah podání Š. Kušteka. Podle platných čs. zákonů a Československem ratifikovaných mezinárodních paktů by však kritické připomínky občanů měly být předmětem odpovědného zkoumání, nikoli trestního řízení. Ve světle aféry Babinského⁴ vyznívá požadavek ochrany místních i ústředních funkcionářů před kritikou už vůbec směšně.

Š. Kuštek byl odsouzen nespravedlivě. A sadistickému pokračování v jeho perzekuci, ať již je privátním aktem dr. Ištvána, nebo probíhá na vyšší příkaz, je třeba učinit přítrž.⁵

Informace o Chartě 77, r. 10, 1987, č. 13, s. 7–8.

POZNÁMKY

- ¹ K osobě Štefana Kušteka byl veden pozorovací, resp. osobní svazek s krycím jménem „Ambasáda“, reg. č. 14155, arch. č. KR-8776. Po jeho archivaci byl veden signální svazek s krycím jménem „Šmyk“, reg. č. 17611, arch. č. KR-9519. Oba svazky jsou dnes uloženy in: Archiv ÚPN, f. KS ZNB ŠtB Banská Bystrica, Zväzky kontrarozvedeného zpracovania. Dále byl veden svazek nepřátelské osoby (III. kategorie) s krycím jménem „Šmyk“, reg. č. 19707, který byl v prosinci 1989 skartován.
- ² V rozsudku bylo uvedeno, že Kuštek „od augusta 1982 do decembra 1985, keď po svojom vylúčení z KSS po krízovom období zanevrel [sic], hlavne v mene neexistujúcich organizácií ‚VPOS‘ a ‚Domáci odboj‘ napísal a 15. 8. 1982 a 14. a 17. 1. 1983 zo Starého Smokovca, okres Poprad, a 20. 9. a 16. 12. 1982, 4.–6. 3. 1984 a 16. 12. 1985 zo Žiliny poštou zaslal Generálnemu konzulátu ZSSR v Bratislave, Ústrednému výboru KSS v Bratislave, predsedovi Ústrednej rady odborov v Praze, vedúcim tajomníkom Východoslovenského Krajského výboru KSS v Bánskej Bystrici a Okresného výboru KSS v Žiline, predsedom MsV [Mestskeho výboru] a ONV v Žiline a riaditeľovi Stredoslovenských uhoľných skladov, odštepňný závod č. 13 v Žiline, uzavretú listovnú zasielku s časopisom Info 68, vydaným 29. 8. 1968 GR [Generálnym riaditeľstvom] ZVL v Považskej Bystrici, a deväť korešpondenčných lístkov, obsah ktorých tvorili najmä výroky vyzývajúce k likvidácii Komunistickej strany Československa i spojeneckých a priateľských vzťahov zo ZSSR, hrube urážajúce o. i. osobu prezidenta republiky a predsedu Federalnej vlády i zastrahujúce stranických funkcionárov a vedúcich pracovníkov štátnych orgánov okresu Žilina“.
- Z Komunistickej strany Slovenska byl Kuštek vyloučen členskou schůzí Základní organizace KSS v závodě ZVL – odbyt, koncernová obchodní organizace v Žilině 20. 7. 1972 pro údajné nesprávné metody práce, porušování stanov a vytvářené špatné politicko-společenské atmosféře ve funkci předsedy této základní organizace v předchozím „krizovém“ období. Vedle jiného nesouhlasil s tzv. vstupem vojsk do země v srpnu 1968. Viz rozsudek senátu Krajského soudu v Banské Bystrici složeného z předsedy JUDr. Arnošta Škorpila a soudců JUDr. Lubomíra Hrežďoviča, Evy Domkové, Anny Sozanské a Jána Urička z 18. 8. 1986 uložený in: Archiv ÚPN, f. KS ZNB ŠtB Banská Bystrica, Vyšetrovacie zväzky, vyšetřovací spis k případu Štefana Kušteka, sign. V 5018.
- ³ Vyšetřovatel odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Banská Bystrica npor. JUDr. Július Ištván zahájil nejprve 12. 2. 1986 trestní stíhání doposud neznámého pachatele pro trestný čin hanobení republiky a jejího představitele podle § 103 tr. zák. O více než měsíc později, 19. 3. 1986, již obvinil přímo Kušteka z trestného činu podvracení republiky podle § 98, odst.1 tr. zák. Téhož dne nařídil npor. JUDr. Július Ištván domov-

ní prohlídku v Kuštekově bytě. Obžalobu proti Kuštekovi pro trestný čin podvracení republiky podle § 98, odst. 1 tr. zák. vznesl krajský prokurátor v Banské Bystrici (v zastoupení JUDr. Jozefem Ondrušem) 2. 7. 1986.

⁴ Stanislav Babinský byl ředitelem Okresního průmyslového podniku v Trstene a posléze Jednoty a v této funkci během 70. a 80. let korumpoval zejména slovenské stranické a státní představitele. Koncem roku 1984 byl zatčen, za způsobenou škodu přesahující dva milióny korun byl v roce 1987 odsouzen na čtrnáct a půl roku. Propuštěn byl v polovině roku 1990. Ve stejném roce vznikl o této kauze filmový dokument *Stanislav Babinský – život je nekompromisný bumerang* (režie Lubomír Štecko, 1991). Z dobových ohlasů tohoto případu v exilovém tisku viz mj. články „Velký korupční proces v Bratislavě“ o soudním jednání se Stanislavem Babinským in: *České slovo* 33, 1987, č. 5, s. 2; „Korupční proces v Bratislavě pokračuje“ in: *České slovo* 33, 1987, č. 6, s. 5.

⁵ Šikanování Kušteka mohlo souviset s tím, že bylo jeho jméno 30. 9. 1987 uveřejněno mluvčími Charty mezi novými signatáři základního prohlášení Charty 77. CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 2, Praha 2007, s. 923. V souhrnném sdělení VONS č. 860 z 10. 12. 1988, dokument č. 864, je uvedeno, že se na Kušteka vztahovala amnestie prezidenta republiky z 27. 10. 1988.